1848. N°. 129.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag avond.

VRIJDAG, 28 OCTOBER.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

Intrekking der Oude Munten.

Bij besluit van Z. M. van den 3den dezer, zullen met den 29sten buiten koers worden gesteld ***de oude voor 25 Centen koers hebbende Schellingen en Zesthalven***, alsmede ***de één vierde Guldens***, welke tegen gangbare muntspeciën en muntbiljetten zullen kunnen ingewisseld worden, van den 23sten tot den 28sten en den 30sten dezer, bij de ontvangers der belastingen, de Nederlandsche Bank en de betaalmeesters in de Arrondissementen.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 26 October.

De os, die op de tentoonstelling van Landbouw te Rotterdam den eersten prijs heeft behaald, woog 1500 Ned. ℔, was 2 el 47 lang, 2 el 94 duim dik, en 1 el 63 duim hoog.

— Wij vernemen dat Z. Hoogw. Mgr. C. L. van Wijckerslooth, Bisschop van Curium, in de volgende week zal beginnen het H. Vormsel toe te dienen in het Dekanaat van Rijnland, als: Dingsdag te Alphen, Woensdag te Langer Aar en Vrijdag te Roelof-Arendsveen en omstreken. Deze plegtigheid zal vervolgens in de maand November in de overige gemeenten van het Dekanaat (onder anderen te Leyden den 14den en 15den November) worden voortgezet.

(*De Tijd.*)

's GRAVENHAGE, 25 October.

De Eerste Kamer der Staten-Generaal is heden vergaderd geweest en heeft zich vereenigd met het ontwerp van adres, in antwoord op de Troonrede, dat Zaturdag ll. door de Tweede Kamer is aangenomen. Dat adres zal alsnu morgen, door eene deputatie der beide Kamers, aan den Koning worden aangeboden.

— Men verwacht dat in de Zitting der Tweede Kamer van morgen, zullen worden uitgebragt de algemeene verslagen over de ontwerpen van wet, strekkende tot regeling van het fonds van consignatiën over 1841—1847 en ter voorziening in het te kort op de middelen tot dekking van de staatsbehoeften in 1848. De beraadslagingen over beide de ontwerpen zullen waarschijnlijk aanstaanden Zaturdag worden gehouden.

— In de *Haagsche Nieuwsbode* leest men:

Sedert eenige dagen is de Ministerraad weder menigvuldiglijk vergaderd geweest. Zondag ll. is er Kabinetsraad gehouden. Zijn wij wel onderrigt, dan hebben die vergaderingen weder een hoogst belangrijk onderwerp ten doel gehad. Z. M. namelijk, zou het tijdelijke Ministerie hebben gelast, om overeenkomstig deszelfs programma, den 13den Mei ll. door den tijdelijken Minister van Justitie in de Tweede Kamer uitgesproken, alsnu te vervullen het tweede deel der zending van dit Ministerie, en alzoo aan Z. M. voor te dragen, binnen een zeer kort tijdsbestek, de grondslagen, waarop, door vereenvoudiging in al de takken van het bestuur, bezuinigingen kunnen worden daargesteld.

Het tijdelijke Ministerie heeft dezen last op zich genomen, en zal zich daarvan waarschijnlijk nog vóór de plegtige afkondiging der gewijzigde Grondwet, gekweten hebben.

— Onder de vereenvoudigingen en bezuinigingen, welke men beoogt, behoort, zoo men verzekert, het afschaffen van het bijzonder bestuur der aangelegenheden van de eeredienstcn, waarvan het beheer onder de ministeriën van Justitie en van Binnenlandsche Zaken zoude worden gebragt.

26 October.

Gisteren avond ten 7 ure hebben de tijdelijke Ministers wederom raad gehouden, hunne vergadering heeft tot ruim elf ure geduurd. — Ook de Raad van State is gisteren avond langdurig buitengewoon vergaderd geweest.

— Men spreekt van de aanbieding aan de tegenwoordige Kamers, van een of meer wets-ontwerpen, die in verband zouden staan met het stelsel van vereenvoudiging en bezuiniging, dat de Regering met het nieuwe jaar in toepassing brengen wil.

— Ten einde de opening der kiesvergaderingen vroegtijdig genoeg geschiede, is het wenschelijk, dat de lijsten der kiesgeregtigden zoo spoedig mogelijk gesloten en aan de besturen der hoofdplaatsen van de Hoofd- en Onder-Kiesdistricten medegedeeld worden. Uit dien hoofde heeft de Gouverneur dezer provincie, de plaatselijke besturen doen opmerken, dat de tijdstippen, vermeld in § 2, 3 en 4 der resolutie van Gedeputeerde Staten, van den 16den dezer, als uiterlijke termijnen behooren te worden beschouwd, terwijl die kunnen en, zoo mogelijk behooren te worden vervroegd.

— De Commissie heeft Z. M. het adres van antwoord overgereikt, waarop Z. M. het volgende heeft geantwoord:

EDELMOGENDE HEEREN!

Ik ontvang dit adres der Staten-Generaal met het meeste genoegen.

Ik heb altijd prijs gesteld op de overeenstemming der denkwijze van de Vertegenwoordiging met de Mijne; maar ik doe zulks dubbel in omstandigheden als de tegenwoordige.

Ik zeg U. E. M. dank voor de voldoening, welke Ik hierdoor ook thans smaak. Innig is Mijn vertrouwen, dat zoo lang vorst en volk aldus de handen in een blijven slaan en niets beoogen dan hetgeen het heil van allen kan bevorderen, de zegen des Allerhoogsten niet vruchteloos zal worden afgebeden.

AMSTERDAM, 25 October.

Te midden van een' hevigen stormwind brandde heden middag de Glasfabriek te Nieuwer-Amstel geheel af; de spoedig toegebragte hulp en de goede directie van het brandwezen, voorkwamen dat de overige gebouwen letsel van de vlammen leden, waardoor de vrees voor schade bij de belendende buren zich gelukkig niet heeft verwezentlijkt.

UTRECHT, 25 October.

De tijdsomstandigheden, welke de Regering in de maand Maart ll. noopten, vele buitengewone maatregelen te nemen, zoo als het oproepen der miliciens van de ligtingen van 1845 en 1846, en het niet dan bij volstrekte noodzakelijkheid verleenen van verlof voor langer dan acht dagen aan de militairen, schijnen thans weder een gunstig karakter te hebben aangenomen, doordien men bereids genoemde ligtingen weder met groot verlof ten hunnent ziet teruggekeerd en dezer dagen door Z. Exc. den Minister van Oorlog, de noodige bevelen moeten zijn uitgevaardigd, dat weder, zoo als gewoonlijk, aan de militairen van alle rangen, verlof zal kunnen worden verleend.

— Met genoegen zien wij in onze grachten 4 schepen geladen met ongeveer 4000 mudden Duitsche aardappelen, die verkocht worden tot f 2 à f 2,20. Er wordt nog meer aanvoer verwacht.

(*De Nederl.*)

GRONINGEN, 19 October.

Op de jaarmarkt te Zuidlaren waren den 17den aangebragt, 1366 runderen, en 696 paarden. Het vette vee werd berekend tegen 40 cents het Ned. ℔.

Op de jaarmarkt te Vries, provincie Drenthe, den 20sten dezer gehouden, waren 749 runderen, 1296 varkens en 3484 schapen aangebragt. De prijs der melkkoeijen was van f 40 tot f 90; der varkens van f 20 tot f 45.

's HERTOGENBOSCH, 23 October.

Heden heeft het Provinciaal Geregtshof uitspraak gedaan in de zaak van P. J. D. de Somer, gewezen meesterknecht en J. G. Geraerts, letterzetter, ter drukkerij van den *Noord-Brabander*, beschuldigd van opruijing en aanzetting tot opstand door het maken en verspreiden van briefjes, zijnde de eerste beschuldigde schuldig verklaard en veroordeeld tot vijf jaren ballingschap, terwijl is beslist, dat tegen het tweede hem en den tweeden beschuldigde ten laste gelegd feit geene straf bepaald is, zoodat de laatste van alle regtsvervolging werd ontslagen; hij is echter op requisitoir van het openbaar ministerie in voorloopige bewaring gehouden, tot het zal gebleken zijn of de veroordeelde de Somer al of niet in cassatie zal komen.

Men verneemt echter, dat de veroordeelde zich aan zijn vonnis zal onderwerpen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 24 October.

De nationale Vergadering heeft in hare zitting van den 23sten dezer de laatste artikelen van het ontwerp der staatsregeling aangenomen. De stem-

ming over het geheele ontwerp zal eerst later plaats hebben, daar de tekst der staatsregeling vooraf nog door de commissie alsmede door de vergadering moet overgezien worden. Het verslag der commissie deswege zal, nog in de loopende week worden uitgebragt.

— Er is door den Voorzitter Marrast namens de Commissie een wetsontwerp aangeboden, om de verkiezing van een President voor de Republiek op den 10^{den} Dec. te bepalen. Het is echter bij lange na niet zeker dat men die benoeming nog niet weder worde uitgesteld, tot na de stemming over de organieke wetten, welk govoelen veel veld wint. Men is, zegt de *l'Independance*, in Frankrijk niet dan te zeer gewoon, om de moeijelijkheden uit te stellen die men niet durft afdoen.

Die organieke wetten zijn: die op de verkiezingen; op de drukpers; op de vereenigingen: op de attributen van den staatsraad; op die van de algemeene, koloniale en municipale raden en benoemingen van maires; op de regterlijke magt; en op de verantwoordelijkheid van den Voorzitter der Republiek, Ministers en gezagvoerders.

De vragen over het openbaar onderwijs, de inrigting der burgermagt en het leger, zouden voor de wetgevende vergadering bewaard blijven.

De Minister Goudchaux heeft met zijne aftreding gedreigd, ter oorzake van een besluit van de vergadering, dat haar uitgewerkte staten van alle uitgaven door het voorloopig bewind van 25 Februarij tot 11 Mei, zouden worden overgelegd.

De Voorzitter Marrast die een maandelijksch inkomen van 4,000 francs geniet, heeft een voorstel zien afstemmen, waarbij dit inkomen op 6,000 fr. werd bepaald. Hij heeft terstond aangekondigd, dat hij Donderdag een grooten maaltijd zou geven, gevolgd door eene receptie waarop al zijne zuinige vijanden zouden worden genoodigd.

— De laatste der voormalige Commandeurs van de Malthezer-Orde, de la Rivière-Bueil, is te Angers in den ouderdom van 91 jaren overleden.

— Eergisteren is weder een konvooi konolisten, het vierde, naar Algerië vertrokken. Het bestond uit 834 personen. Ditmaal is de nieuwe Aartsbisschop van Parijs, Sibour, in ambtelijk gewaad, met den mijter op het hoofd, verzeld door zijne geestelijkheid, het vaandel der kolonisten komen inzegenen en heeft eene aandoenlijke aanspraak gehouden. Eene vijfde bezending zal aanstaanden Donderdag op reis gaan. In alles zijn er nu 3500 personen van hier vertrokken. Het eerste konvooi is den 21sten dezer des avonds ten 9 ure te Marseille aangekomen en een uur daarna ingescheept naar Afrika.

— Een der geachtste Generaals uit de tijden van het keizerrijk, de Heer Zucchi, is te Marseille aangekomen op weg naar Rome, waar hij tot Minister van Oorlog benoemd is.

ITALIE.

VENETIE, 15 October.

Osoppo (een der voor deze stad gelegen forten) heeft eergisteren gecapituleerd, na eene belegering van ruim vijf maanden. De Oostenrijksche bezetting trekt met militaire eer uit, maar moet buiten het fort de wapenen nederleggen en de artillerie en ammunitie achterlaten.

— Een der Sardinische bladen berigt dat den 17^{den} dezer te Como, aan het meer van dien naam, een opstand uitgebarsten en de Oostenrijksche bezetting door de bevolking verjaagd is; de Maarschalk Radetzky zou intusschen terstond eene aanzienlijke krijgsmagt derwaarts gezonden hebben.

PRUISSEN.

BERLIJN, 23 October.

Behalve degenen die door de cholera bezwijken, worden hier onderscheiden menschen plotseling door den dood weggerukt. De cholera breidt zich niet uit; gisteren waren slechts 21 lijders aangegeven.

— Al de staatkundige gevangenen in het Groothertogdom Posen zijn thans op vrije voeten gesteld; de Koning heeft hun kwijtschelding van straf verleend.

— Te Stettin zijn den 20sten vier nieuwe kanonneerbooten van de Pruissische Marine van stapel geloopen, elk gewapend met een langen 24 ponder en een mortier.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 20 October.

De Voorzitter van den Rijksdag Schuselka heeft in de zitting van gisteren berigt, dat de Hongaarsche troepen waren teruggetrokken en het Oostenrijksch grondgebied niet betreden zouden. Dit was het gevolg van een besluit van den Hongaarschen Rijksdag; maar aan welke beweegreden men dit moet toeschrijven, is niet zeker bekend.

— Prins Windisch-Grätz is tot Veldmaarschalk en Opperbevelhebber van de Oostenrijksche troepen benoemd; doch Radetzky blijft bevelhebber van het Lombardysch-Venetiaansch leger.

— De stad is thans aan bijna alle zijden ingesloten. Windisch-Grätz heeft het eiland Löbau door 2000 man doen bezetten. De Hongaren zijn teruggetrokken; het gerucht loopt dat de Veldmaarschalk Nugent in het zuiden van Hongarye is binnengerukt.

De levensmiddelen beginnen hier schaarsch te worden: aan het Academisch legioen werd heden [illegible], dat van nu af slechts eenmaal daags, voor de wachthebbende [illegible] proviand kon worden verstrekt. De Opperbevelhebber Messenhau[illegible] gisteren avond in den gemeenteraad, dat hij met [illegible] staande manschap de stad niet in hare geheele uitge[illegible]men, indien men hem niet vergunde om daar waar het noodig was, aanvallenderwijs te werk te gaan. De gemeenteraad wilde dit echter niet op zijne verantwoording nemen. Ook de rijksdag zal de magtiging daartoe niet willen verleenen.

Zoo als de zaken thans staan, zal het groote leger voor de hoofdstad weldra overbodig zijn. De inspanning der laatste dagen was te groot om lang te kunnen duren; uit de provinciën ontvangen wij wel tallooze adressen en gelukwenschingen, maar geenerlei hulp, en zoo zal de stad zich weldra moeten onderwerpen.

— Volgens berigten uit Gänsendorf zouden de spoorwegstaven tusschen die plaats en Weenen weggebroken en de spoorweg zelf verspreid zijn. Alleen aan vrouwen was het geoorloofd verder te reizen.

OLLMUTZ, 16 October.

De Keizer heeft een manifest uitgevaardigd waarin hij onder anderen zegt; dat de te Weenen op den 6^{den} October bedrevene euveldaden hem hadden bewogen, de stad te verlaten, dat hij gehoopt had, dat misdadige waanzin van een deel harer bevolking van korten duur zou zijn, dat hij in deze verwachting is te leur gesteld, dat ook buiten die muren de rampzalige werking der regeringloosheid zich uitbreidden.

Met eene in openbaren opstand verkeerende naburige provincie werden landverraderlijke betrekkingen aangeknoopt; naar alle deelen mijner Staten boden gezonden, om, onder het schoonschijnend voorwendsel dat het de handhaving der bedreigde vrijheid gold, ook dáár, waar de orde tot nu toe niet gestoord was, de banier van den opstand te planten, en mijne straks nog zoo vreedzame landen, die eene wettelijke ontwikkeling hunner vrijheden te gemoet zagen, aan de gruwelen van regeringloosheid, burgerkrijg en ondergang prijs te geven.

De Keizer verklaart dat hij ontrouw zou worden aan de hem door de Voorzienigheid opgelegde verpligtingen, indien hij langer een streven wilde gedoogen, dat zich beijvert om, in plaats van de constitutionnele vrijheid; eenen toestand van grenzenlooze heerschappij des gewelds te doen ontstaan.

Z. M. ziet zich met een bloedend hart genoodzaakt, het oproer te bestrijden, tot dat het geheel en al verwonnen, orde, regt en wet hersteld, en de moordenaars zijner trouwe dienaren, de Graven Lamberg en Latour, aan den wrekenden arm der geregtigheid overgeleverd zijn.

Daartoe zijn strijdkrachten tegen Weenen, den zetel des oproers, afgezonden en den Veldmaarschalk, Vorst Windisch-Grätz, het opperbevel over de gezamenlijke troepen in den ganschen omvang zijner Staten, uitgezonderd alleen de Italiaansche legermagt, verleend, met de uitgebreidste volmagt, om het werk des vredes naar eigen goedvinden in den kortst mogelijken tijd tot stand te brengen.

Daarna zal het Ministerie in overeenstemming met de leden van den constituerenden Rijksdag, door wettelijke regeling van de tot nu toe met teugelloos misbruik gehandhaafde drukpers, van het regt van vereeniging en van de volkswapening, een toestand doen ontstaan, welke, zonder aan de vrijheid te kort te doen, aan de wet kracht en eerbied moge verzekeren.

— Eene tweede van den 19^{den} gedagteekende en aan de bevolkingen der Oostenrijksche Staten gerigte proclamatie, strekt om de werking tegen te gaan van die, welke door den Rijksdag aan diezelfde bevolking was gerigt. Dit stuk luidt hoofdzakelijk aldus:

»Door de bloedige gebeurtenissen, die Weenen in een tooneel van regeringlooze verwarringen hervormd hebben, zijn wij, ten diepste gegriefd en ontroerd, gedrongen, onzen zetel voor eene wijl naar onze koninklijke hoofdstad Ollmutz te verleggen. Niet mindere droefenis verwekt ons de noodzakelijkheid, om tot herstel der orde en beveiliging der staatsburgers, die aan de gruwelen des opstands geen deel genomen hebben, militaire maatregelen te moeten nemen; maar het is onze wil dat in het gebruik maken van dit ons afgedwongen uiterst middel niet verder worde gegaan, dan tot herstel der rust en veiligheid en tot bescherming van onze getrouwe staatsburgers, alsmede tot handhaving der waardigheid van onzen constitutionelen troon noodig zal zijn.

»Het is onze vaste wil, dat de aan onze volken verzekerde regten en vrijheden, ofschoon ook door enkele kwaadwilligen of misleiden misbruikt, ongeschonden zullen blijven, en dat de door den Rijksdag genomen en door ons bekrachtigde besluiten, tot opheffing van het leenverband, tot ontlasting en gelijkstelling van het grondbezit, tegen de door den Rijksdag in beginsel goedgekeurde billijke schadevergoeding, gehandhaafd en overeenkomstig de door ons uitgevaardigde wet, ten uitvoer zullen worden gelegd. Alsmede dat het aangevangen werk der staatsregeling door een constituerenden Rijksdag, op eene wijze, die volle gelijkheid van regten aan alle onze volken belooven zal, ongestoord en onafgebroken zal worden voortgezet, opdat dit werk spoedig aan mijne sanctie onderworpen en tot een gezegend einde gebragt zal kunnen worden. Dit mogelijk te maken zal het onderwerp onzer eerste zorgen zijn en daarbij rekenen wij op de goede bedoelingen en trouw onzer volken.»

PASSAU, 19 October.

De Rijks-Commissarissen Welcker en Mosle, hebben bij het betreden van het Oostenrijksch grondgebied eene proclamatie uitgevaardigd, in naam van den Duitschen Rijksvoogd Aartshertog Johann van Oostenrijk, waarbij zij verklaren, als Rijks-Commissarissen naar Oostenrijk te komen, met last zoo veel mogelijk tot herstel der vredelievende betrekkingen in de Duitsch-Oostenrijksche landen mede te werken. Zij verzoeken eene openhartige en vriendschappelijke ontvangst en ondersteuning in hunne zending.

Hunne zending is eene zending van vrede en verzoening. Bij het betreden van het Oostenrijksch grondgebied kondigen zij haar plegtig als zoodanig aan. Zij zullen slechts gebruik maken van het vertrouwen, de innige overtuiging en de medewerking der openbare ambtenaren en burgers. Het gebrek aan volkomene constitutionele vrijheid is tegenwoordig het grootste ongeluk van Duitschland, de bron der heillooze verwarringen in Oostenrijk; hare reactionnaire onderdrukking zoude beide in het verderf storten. Zij roepen de Oostenrijkers plegtig op, met kalmte na te gaan, of niet juist de voortduur der ongelukkige verwikkelingen, ja, of niet eene bloedige overwinning, even als eene bloedige vernietiging der eene of andere partij, die thans in haren zoo verwarden toestand tegenover elkander staan, even verderfelijk werken zal voor de vrijheid, voor de vereeniging der Duitsch-Oostenrijksche erflanden met het gemeenschappelijke Duitsche Vaderland, voor de eer, den bloei en de magt van al de onder een Keizerlijk Opperhoofd vereenigde volken. Zij vragen daarom dat men de stem van het Duitsche Rijk en van den Duitschen Rijksvoogd hoore, en eer hij verder ontbrandt, den bloedigen wapenstrijd tegen de vreedzame onderhandeling verwissele, dat men met vertrouwen hunne vriendschappelijke bemiddeling aanneme, welke zij voornemens zijn hun persoonlijk te komen aanbieden.

FRANKFORT.

23 October.

In de Zitting der Rijksvergadering van heden zijn aan de orde van den dag de beraadslagingen over het voorstel der Commissie, belast met het onderzoek der Weener gebeurtenissen. Nadat de gebeurtenissen uit de meest verschillende oogpunten waren voorgesteld, als eene niet-democratische, eene regeringlooze, nationale, misdadige beweging, is met 250 tegen 166 stemmen het volgende voorstel aangenomen:

De Nationale Vergadering besluit:

I. Goed te keuren, de door het voorloopige centrale bestuur van Duitschland bevolene afzending van Commissarissen naar Weenen, omdat de Nationale Vergadering daarin zoowel een middel tot voorkoming van den burgeroorlog en tot herstel der wettelijke orde, alsook te gelijker tijd eenen waarborg bespeurt voor de beveiliging der belangen van Duitschland;

II. Het Rijksministerie op te vorderen, naar aanleiding der door de Commissarissen in te zenden berigten, dadelijk verdere stappen te doen, maar in het bijzonder met de meeste beradenheid al die maatregelen te nemen, die voor de beveiliging der hier of daar in de vraag betrokkene Duitsche belangen noodzakelijk mogten zijn, en daarvan later aan de Nationale Vergadering mededeeling te doen.

WEST-INDIË.

Het volgende is een uittreksel uit de Surinaamsche dagbladen van Augustus l. l.

Den 9den dezer maand heeft alhier, op uitnoodiging van de Heeren E. van Emden, J. Frouin en W. Humphreys aan de te Paramaribo residerende eigenaren en administrateuren van plantaadjen, eene bijeenkomst van 38 hunner plaats gehad, namelijk, behalve de drie genoemden, van de Heeren Baars, Barends, Bylaart, Blaneke, Bosch Reitz, Christie, Croockewit, van den Ende, Gehrels, Henckel, Heylidy, Horstmann, Huidekoper, Kaas, Kamerling, Kennedy, La Parra, Lionarons, J. Lyon, B. Lyon, Mac Intosch, J. J. B. de Mesquita, J. J. de Mesquita, de Niefeld, Nielson, Oppenheimer, Penard, Robles, J. F. Roux, H. G. Roux, Ruhmann, Soesman, Tirion, Palthe, Wesenhagen en Wildeboer. De overige uitgenoodigden waren door afwezigheid of ander belet, verhinderd te verschijnen.

Bij de opening der Vergadering nam de Heer van Emden voor zich en namens de Heeren Frouin en Humphreys, het woord en deelde haar het doel der bijeenkomst mede. Hij vestigde de aandacht op de voorvallen in Europa, op de gevolgen daarvan, op den geest des tijds en op den toestand dezer koloniën en plantaadjen; deed voorlezing van de circulaire, dd. 15 Mei 1848, litt. B N°. 13, door Z. Exc. den Heere Minister van Marine en Koloniën, aan de in het moederland gevestigde belanghebbenden bij deze kolonie gerigt, gelijk ook van die van denzelfden staatsdienaar, in zijne vroegere betrekking van Gouverneur-Generaal der Nederl. West-Indische bezittingen, van 14 Maart 1842, litt. D, aan de toenmalige leden van den kolonialen raad; — gewaagde van verscheidene verzoeken, onlangs door velen in het moederland bij de Staten-Generaal ingediend, — en herinnerde hoe bij alle verlichte en doordenkende planters de overtuiging gevestigd was, dat binnen deze kolonie de door velen, betreffende het huishoudelijk bestuur en meerdere aangelegenheden der plantaadjen, werkelijk reeds daargestelde verbeteringen, *algemeen* behoorden te worden aangenomen en trapswijze uitgebreid; zoo als bij periodieke bijeenkomsten, naar gelang der ervaring, raadzaam zou worden bevonden, om dus doende des ministers menschkundige en wijze bedoelingen te bereiken; waardoor het welbegrepen eigenbelang der planters, het welzijn der kolonie en de welvaart van het vaderland van anders onvermijdelijke schokken bevrijd zouden blijven, zelfs aanmerkelijk bevorderd zouden worden, wanneer intusschen *eene vrije kolonisatie*, op eene eenigzins ruime schaal, mogt kunnen tot stand komen; dat, aangezien van de door velen ingevoerde verbeteringen niets in geschrifte bestond, terwijl het buiten twijfel was, dat eenstemmigheid betere uitkomsten dan van afzonderlijke handelingen te verwachten waren, de spreker, na afspraak met velen en ter voldoening aan het algemeen verlangen naar de gelegenheid tot eenstemmigheid, met de Heeren Froui en Humphreys, de te Paramaribo wonende planters tot deze bijeenkomst uitgenoodigd had, en alsnu de Vergadering verzocht, zich te willen verklaren, of zij genegen was tot de vaststelling van voor haar verpligtende, successivelijk, naar gelang der ervaring, uit te breiden bepalingen, mede te werken, waarna Z. Ed. te kennen gaf, de bevestigend antwoordenden te zullen uitnoodigen, eenigen uit hun midden te benoemen, van welke de een voortaan het beleid der vergaderingen zou hebben, de andere de pen zou voeren; en om gezamenlijk, benevens zoodanige leden als zij raadzaam mogten achten zich toe te voegen, de vereischte bepalingen op te stellen en der Vergadering te onderwerpen: terwijl men met vertrouwen den bijval verwachten mogt van hen, die verhinderd waren deze Vergadering bij te wonen, doch met wier tegenwoordigheid bij de volgende men zich vleijen mogt.

»Hierop werd van denkbeelden gewisseld, hoofdzakelijk aangaande een voldoend uitgebreide *vrije kolonisatie*, welke de vergadering beschouwde ***als voor het bestaan der kolonie onmisbaar, en gevolgelijk voor de welvaart van het Moederland hoogst wenschelijk***, en waaromtrent zij eenstemmig de hoop uitte, dat, alzoo dezer kolonie daartoe de tijd en gelegenheid nog gegund waren, hare verwachtingen spoedig vervuld mogten worden.

»Vervolgens werd door de vergadering eenstemmig verklaard, dat zij bereid was tot het voorgestelde doel mede te werken, de inzigten der Regering te gemoet te komen en *vrijwillig* datgene tot stand te brengen, van welks noodzakelijkheid allen doordrongen waren; terwijl sommigen der administrateuren nogtans in bedenking gaven, om, betreffende de onder n°. 3 en 4 in des Heeren Ministers circulaire van dit jaar voorkomende aanbevelingen, geene definitive bepalingen aan te nemen, zoo lang het antwoord der belanghebbenden in het vaderland op die circulaire, hun administrateuren, als blootelijk *lasthebbers*, niet bekend was; met welke bedenking de vergadering instemde.

»Nadat nog de vraag: »»of bij verschil van gevoelen omtrent eenige der successivelijk vast te stellen bepalingen, de minderheid aan de meerderheid zich onderwerpen moet,«« eenstemmig bevestigend was beantwoord, werd tot de keuze der voorgestelde commissie, bij biljetten overgegaan, en werden daartoe benoemd de Heeren van Emden met 34 stemmen, J. F. Roux met 22 stemmen en J. Frouin met 20 stemmen, waarop deze heeren verklaarden, de hun opgedragen taak aan te nemen, en waarna, alzoo geen der tegenwoordigen voor het oogenblik iets voor te dragen had, deze eerste vergadering werd gesloten.

»Gewigtig voorzeker is zij, en heilrijke gevolgen mag men er van verwachten, terwijl niets tot meerderen waarborg strekt voor de naleving van verordeningen, dan de vrijwilligheid der vaststelling, gegrond op de overtuiging van noodzakelijkheid en van bevordering van eigen — zoowel als algemeen — belang.

»Naar wij vernemen, zijn de leden der commissie onderling overeengekomen, dat de Heer Roux zich met het beleid der vergaderingen en de Heer van Emden zich met het voeren der pen zal belasten.

STADS BERIGTEN.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD LEYDEN, —

Gehad hebbende de onderstaande verzoeken tot bekoming der vereischte vergunning, als:

1°. Van GEBROEDERS VAN WIJK, *Fabriekanten*, wonende alhier, tot plaatsing eener *Vuur- en Waschketel*, met daarbij behoorende *Vuringen*, in het huis staande en gelegen op het Waardkerkplein, Wijk VIII N°. 758; en

2°. Van JACOBUS VAN RIET, *Scheepmaker*, mede alhier woonachtig, tot het doen stellen van een *Pekhuisje*, op den Tuingrond aan de Oostzijde van de Looijerstraat, Wijk VIII N°. 304.

Gelet op Zr. Ms. besluit van den 31sten Januarij 1824, rakende vergunningen ter oprigting van sommige Fabrijken en Trafijken;

Brengen bij deze ter kennis van alle daarbij belanghebbenden, dat tot het hooren der Eigenaars en Bewoners van de naastbij gelegene en belendende Panden, ten opzigte der Informatiën *de Commodo et Incommodo*, door Burgemeester en Wethouders zal worden gevaceerd op het Raadhuis dezer Stad, op Maandag den 30sten October aanstaande, des middags ten twaalf ure; zullende de belanghebbenden verpligt zijn, hunne bezwaren tegen opgemelde verzoeken op dien tijd in te brengen, terwijl bij verzuim daarvan zij gehouden zullen worden, tegen de inwilliging van dezelve niet te hebben verzet.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,

DU RIEU.

Leyden, 26 *October* 1848. Ter ordonnantie van dezelve,

v. PUTTKAMMER.

AKADEMIE-NIEUWS.

PROMOTIE AAN DE LEYDSCHE HOOGESCHOOL.

Den 25sten October de Heer W. G. van de Poll, van 's Gravenhage, in de Regten, na publieke verdediging zijner Dissertatie, continens: *Historiam legum de regime Communium, latarum sub legibus de imperio annorum* 1789, 1801, 1805 *et* 1806.

PROMOTIE AAN DE UTRECHTSCHE HOOGESCHOOL.

Den 24sten October de Heer J. A. Molster, van Amsterdam, in de Regten, na publieke verdediging zijner Dissertatie: *de solidaria, in rebus mercatoriis, obligatione*.

KERKNIEUWS.

Z. M. heeft bij besluit van den 18^den^ en 19^den^ dezer, goedgekeurd de beroepingen van Predikanten, uitgebragt door de Kerkeraden der Gemeenten hierna genoemd, als: te Woerden, op J. M. Loois, Predikant te Veenendaal. Te Delft, op W. H. Haverkorn van Rijsewijk, Th. D^r. en Predikant te Tiel. Te Abbekerk, op A. Maagh Kniphuizen, Candidaat. Te Leersum, op F. Meyjes, Candidaat. Aan de Vaarsche, op L. Steinfort, Candidaat. Te Oosterbierum, op J. G. Zimmerman, Pred. te Engwierum. Te Balk, op J. A. Ruys, Candidaat. Te Ophemert, op D. Gildemeester, Candidaat. En van de Remonstrantsche gemeente te Alkmaar, op M. Cohen Stuart, Predikant te Zevenhuizen c. a.

206de KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

Trekking der Derde Klasse.

3de Trekking. N°. 5576 een prijs van *f* 1,250. N°. 4909 en 14115, ieder een prijs van *f* 1000.

4de » N°. 5595 een prijs van *f* 1000.

ADVERTENTIEN.

Getrouwd.

E. J. NIJKAMP,
Weduwenaar van J. A. PRILLEVITZ,
met
J. VAN WERKHOVEN.

NIJMEGEN,
25 October 1848.

Eenige en algemeene Kennisgeving.

Mijne geliefde Echtgenoot is voorspoedig van eene DOCHTER bevallen.

LEYDEN, 26 October 1848.

D^r. W. H. VAN BREE.

Tot mijne en mijner Kinderen bittere droefheid overleed heden in den vroegen morgen, mijn onvergetelijke Echtgenoot, de Wel-Eerw. Heer GERRIT BADON VAN DEN BERG, in den ouderdom van ruim 62 jaren, na eene allergelukkigste Echtverbindtenis van 32 jaren.

OEGSTGEEST, 22 October 1848.

Wed. G. BADON VAN DEN BERG,
Geb. VAN OYEN.

Heden overleed na een zeer smartelijk lijden van circa 3 weken, in den ouderdom van bijna 97 jaren, onze geliefde Moeder en Behuwd-Moeder JOHANNA RIETBERGEN, Wed. CORNELIS LA MOTTE; daar zij eene liefderijke verzorgster van hare Kinderen en Klein-Kinderen is geweest, zal hare gedachtenis bij ons altoos in zegening zijn.

LEYDEN, 25 October 1848.

H. J. THYSSENS,
M. J. THYSSENS,
Geb. LA MOTTE,
A. J. SUSANNA,
J. ADRIAANS, *Med. Doct.*

KOSTELOOS.

Bij Vonnis der Arrondissements-Regtbank te *Leyden*, den Zes en Twintigsten September 1800 Acht en Veertig, in de zaak tusschen AALTJE VAN TOL, zonder beroep, wonende te *Alphen*, als Eischeresse, en haren Man DIRK REYNBEEK, *Arbeider*, mede aldaar woonachtig, als gedaagde, bij verstek gewezen, behoorlijk op de Expeditie geregistreerd, is verklaard dat de genoemde Eischeresse van hem Gedaagde is gescheiden van **Tafel en Bed.**

De Procureur voor de gezegde AALTJE VAN TOL *geoccupeerd hebbende.*

A. A. DILLIÉ.

De Curator in het Faillissement van JACOBUS SCHEFFERS, gewezen *Winkelier* te *Leyden*, doet bij deze aankondiging dat de Rangschikking van hetzelve met de bescheiden ter Griffie van de Arrondissements-Regtbank te *Leyden* is nedergelegd, om aldaar gedurende veertien dagen ter inzage te verblijven.

JAC. HAZENBERG.

LEYDSCHE SCHOUWBURG.

Onder Directie van den Heer A. PETERS.

Maandag 30 October 1848. N°. 3.

De Lastier, Tooneelspel in 5 Bedrijven, naar het Fransch van den Heer *Eugène Scribe*, (de l'Académie Française), te 's Hage en te Rotterdam met de meeste toejuiching opgevoerd. Gevolgd door **de Schim van een Minnaar,** of **het geheimzinnig Schot,** Blijspel met Zang in 1 Bedrijf, naar het Fransch, door den Heer J. BEEMS.

Beide stukken nooit alhier vertoond. *Aanvang ten ZES ure.*

Het **Kantoor** van den Notaris J. TOMAS is **VERPLAATST** van het Rapenburg naar de Watersteeg, hoek Nieuwen Rijn, Wijk III, N°. 412.

Leyden, 26 *October* 1848.

De Boekhandelaars **S. & J. LUCHTMANS,** verkoopen heden Vrijdag, des Voormiddags te 10 ure, in het Logement *de Zon*, de vroeger aangekondigde **Verzameling Werken,** en wel de OOSTERSCHE LETTEREN.

Wij vernemen dat met primo November aanstaande aan *al* de Kantoren van de **Algemeene Expeditie-Maatschappij** (JONKER) thans C. VAN DER HORST, de goederen niet alleen met het Tarief der Spoorweg-Maatschappij zullen worden gelijk gesteld, maar voor hunne vaste Kalanten nog beneden dit Tarief zullen worden aangenomen, alsmede dezulken met waarde gedeclareerd; dat zij steeds voortgaan om geen dubbeld porto voor bestellingen met **spoed** vermeld, te nemen, alsmede om bij aankomst van elken Spoortrein hunne goederen te laten bestellen, zelfs des Nachts op al de correspondeerende Stoombooten, Diligences enz., onverschillig met of zonder door-frankering, om hierdoor nog meer aan den Handel te gerieven.

Verkooping om Contant Geld,

op Dingsdag den 31sten October 1848, en zoo noodig den volgenden dag, des voormiddags ten 10 ure, aan de Houtzaagmolen **de Meesterboom,** even buiten de Witte Poort der Stad *Leyden*, onder de Gemeente *Soeterwoude*, van eene aanzienlijke partij

GEZAAGDE EN ONGEZAAGDE

HOUTWAREN.

Waarvan de Notitie te bekomen is ten Kantoren van de Notarissen J. A. PRIJN te *Leyden* en C. KLAVERWIJDEN te *Soeterwoude*.

Te bezigtigen ter plaatse der Verkooping, op Vrijdag, Zaturdag en Maandag den 27, 28 en 30sten October 1848.

Een geval van ondermijnde gezondheid, genezen door de Holloway's Pillen.

Mejufvrouw GLOVER, oud 24 jaren, dochter van Colonel GLOVER, wonende te *New York*, N°. 15, Broadway, leed aan eene uitzetting der lever, gedurige hartkloppingen, was waterzuchtig en nimmer vrij van hoest met opgeving van slijm gepaard gaande; hare toestand was van dien aard dat zij steeds hare kamer moest houden; de raad der beroemdste Geneeskundigen werd voor haar ingeroepen, doch vruchteloos, en hare toestand verergerde zoodanig dat zij het bed niet meer verlaten kon. In dien hopeloozen toestand liet de Colonel te Toranto, voor 20 dollars *Holloway's Pillen* halen, die zoodanige goede uitkomst gaven, dat deze jonge Dame in nagenoeg 9 weken volkomen herstelde.

Te bekomen te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablissement.*

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

WOENSDAG, 25 OCTOBER.

			Laagst Koers.	Hoogst Koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld,	à 2½	pCt.	44 1/16	44 1/16	44 3/16
Dito Certificaten	» 3	»	52 1/8	52 5/16	52 3/16
Dito dito	» 4	»	68 3/16	68 1/4	68 3/16
O. I. Leening	» 4	»			
Amortisatie Syndicaat	» 3½	»	68½	68 5/8	68½
Handel-Maatschappij	» 4½	»			
Haarlemmermeer	» 4½	»			
Aandeelen Rijn-Spoorweg	» 4½	»			
Aand. Holl. Spoorweg Maats.					
BELGIE, Certificaten	» 2½	»			
Dito Dito	» 2½	»			
Dito. bij ROTHSCHILD	» 2½	»	36 3/4		
SPANJE, Leen. bij Ardoin van 85 £	» 5	»	6 9/16	6 5/8	
Dito dito Onbep. Stukken	» 5	»	6 1/16	6 1/8	
Dito Binnenl. à 6 m.	» 3	»	17 5/8	17 13/16	17 7/8
Coupons Ardoins			5 5/8		
PORTUGAL, te Londen	» 3	»	21 5/8	21 11/16	
Dito dito	» 4	»	23 1/8	23 1/4	23 1/4
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	» 5	»	96 1/4		
Dito dito 1828 en 1829	» 5	»	96 1/8	96 1/4	
Cert. bij dito 1831 en 1833	» 5	»	85 1/2	85 3/4	
Dito bij HOPE	» 4	»	75 3/4	76	
Dito bij STIEGLITZ & C°.	» 4	»	75 1/2	75 5/8	
Certificaten te Hamburg	» 5	»			
Inschrijving in Assign.	» 6	»			
Certificaten van Dito	» 6	»	57 1/2		
POLEN, Certificaten	» 4	»			
Dito Aandeelen met Loting	fl. 300	*f*			
Dito dito	» 500	»	118 1/2		
PRUISSEN, Loten van 50 R.	» »	»			
OOSTENRIJK, Oblig. Weener Bank	» 5	pCt.			
Idem	» 4	»			
Oblig. Metalliek	» 5	»	62 5/8	64 1/4	63 1/2
Idem	» 2½	»	32 13/16	33 1/4	
Aandeelen 28 Mei 1834	*f* 500	*f*			
Idem 1 April 1839	*f* 250	*f*			
NAPELS, Certif. bij Lam. en Bouw.	à 5	pCt.			
BRAZILIE,	» 5	»	75 1/4		
MEXICO,	» 5	»	17 7/8	18	
AMERIKA,	» 6	»			
Dito Bankactiën					
GRIEKENLAND,	» 5	»			
VENEZUELA,	» 2½	»			

Koers van het Geld: Prolong. 2½ pCt. Beleening 2½ pCt. Wissel-Disconto 3 pCt.

Te Leyden, ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.